

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 9/2019

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Dějiny na vlastní kůži aneb zažít si zbabělost i osobní statečnost / Věra Tůmová -- cze

In: Gymnasion : časopis pro zážitkovou pedagogiku -- ISSN 1214-603X -- Roč. 13, č. 24 (jaro) (2019), s. 74-79.

Workshopy organizace Post Bellum vytvořeny na míru třídním kolektivům seznamují děti s událostmi 20. století. Workshopy jsou postavené na reálném základě a používají se autentické dokumenty. Studenti formou tzv. strukturovaného dramatu postupně poznávají postavy a rozhodují se za ně, učí se kriticky přemýšlet, ověřovat si informace a zajímat se o původ a zdroje informací. Témata a názvy workshopů Post Bellum: 50. léta – kolektivizace (Den, kdy se mlčelo); 40. léta – o uprchlících, o antisemitismu a xenofobii (Doma a jinde); 80. léta – svoboda slova (Tak tohle neprojde); konec 40. let – o občanské statečnosti (Lidi to tak nenechaj); lidská práva za doby totality (Lidská práva); události okupace vojsk spřátelených armád v roce 1968 (Mám svůj sen).
základní škola ; střední škola ; dějepis ; tvůrčí dílna ; dějiny dvacátého století ; hra ; informační pramen ; projektová metoda ; Post Bellum (sdružení) ; kritické myšlení ; ověřování

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474414>

2.

Faktory ovlivňující přechod žáků do středoškolských maturitních oborů / Jana Straková, Jaroslava Simonová, David Greger -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika : časopis pro pedagogickou theorii a praxi -- ISSN 0031-3815 -- Roč. 69, č. 2 (2019), s. 113-130.

Tématem článku je vzdělanostní nerovnost v českém vzdělávacím systému. Žáci 9. tříd si po ukončení ZŠ volí mezi třemi typy vzdělávacích programů. Škola do samotného výběru zasahuje minimálně. Závěry analýzy vychází z dat získaných

z výzkumu z roku 2003 (výzkum PISA-L) a z roku 2016 (CLoSE – Czech Longitudinal Study of Education). Z výsledků vyplývá, že výběr typu školy z velké části ovlivňuje rodina. Žáci pocházející z rodin s nižším socioekonomickým statusem jsou při vstupu do maturitních oborů znevýhodněni, i když mají stejný prospěch a stejné vědomosti. Výběr nematuritních oborů není podmíněn negativním vztahem ke škole.

základní škola ; střední škola ; přechod ze základní na střední školu ; maturita ; střední odborná škola ; střední odborné učiliště ; gymnázium ; vzdělávací program ; volba školy ; výzkum ; výsledek výzkumu ; analýza ; žák ; rodina ; handicap ; prospěch ; úroveň vědomostí ; socioekonomický status ; Česko ; ročník 9

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474263>

3.

Jak pálí imunitní zbraně : navzdory pokroku základního imunologického výzkumu dodnes nevíme, jaké jsou spouštěcí mechanismy některých chorob / Václav Hořejší -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 32, č. 144 (22.-23.VI.) (2019), s. 13-14.

Autor článku seznamuje s imunitním systémem člověka a jeho správným fungováním. Poté se věnuje očkování, a to jeho historii od konce 18. století - vakcinace je zřejmě nejúspěšnějším medicínským postupem, jenž zachránil životy stamiliónů lidí. Upozorňuje dále na epidemii autoimunitních chorob v posledních desetiletích, což se hypoteticky vysvětluje přehnanou hygienou od nejútlejšího věku, kdy imunitní systém nedostává v raném dětství adekvátní stimulační podněty. Je prokázáno, že průběh imunitních reakcí souvisí s duševním rozpoložením - buňky imunitního a nervového systému na sebe oboustranně působí.

imunizace ; výzkum ; očkování ; dítě ; hygiena ; historické hledisko ; medicína ; rané dětství ; věk ; hypotéza ; epidemie ; psychika ; duševní zdraví ; imunitní systém ; století 18

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474162>

4.

**Motivační pohybový program pro léčbu psychiatrických pacientů =
Motivational motion program for the treatment of psychiatric patients /**

Běla Hátlová, Martin Dlabal, Tereza Louková, Iva Wedlichová -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná kultura : sborník kateder tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství
-- ISSN 1211-6521 -- Roč. 41, č. 2 (2018).

V současnosti se v péči o psychiatrické pacienty prosazují nefarmakologické formy terapie. Jednou z nich jsou motivačně pohybové programy. V článku prezentovaný výzkum ověřoval, zda absolvování motivačně pohybového programu ovlivňuje jednotlivé složky tělesné zdatnosti a psychomotorické tempo při vykonávání vizuomotorické aktivity. Výsledky potvrdily významný vliv absolvovaného motivačně pohybového programu na vyjadřovanou celkovou tělesnou zdatnost i na vykazované psychomotorické tempo hospitalizovaných psychiatrických pacientů.

motivace ; pohyb ; duševně nemocný ; psychiatrická léčebna ; působení ; tělesná zdatnost ; psychomotorika ; výsledek výzkumu

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474271>

5.

Najdi mi to slovíčko ... : práce s lexikem v hodinách jazyka u dospívajících žáků / Tomáš Klinka -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 4

In: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi vyučování cizím jazykům -- ISSN 1210-0811 -- Roč. 62, č. 4 (2018/2019), s. 46-49.

Příspěvek se zamýšlí nad otázkou, zda vést žáky k používání klasických tištěných slovníků v současné době přející mobilním aplikacím a moderním nástrojům typu překladačů. Přináší výsledky průzkumu mezi cca 90 žáky 7. - 9. ročníku základní školy, který zjišťoval, jaké nástroje k vyhledávání slovíček žáci používají a jaké výhody a nevýhody u jednotlivých nástrojů (tištěný slovník, slovníky a překladače v mobilu nebo tabletu) shledávají. Dospívá k závěru, že oba typy nástrojů, tištěné slovníky i počítačové aplikace, mají ve výuce své místo, poukazuje však na absenci metodik pro práci s jazykovým slovníkem nebo překladačem v naší didaktické literatuře. Uvádí alespoň seznam aktivit se slovníkem podle publikace Dictionnaire actif de l'École.

slovník ; počítačové aplikace ; překlad ; mobilní technologie ; výuka ; cizí jazyk ; metodika ; průzkum ; výsledek výzkumu ; základní škola ; druhý stupeň

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474218>

6.

Ohrožení předškolních pedagogů / Táňa Pikartová -- cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 27, č. 22 (2019), s. 3.

Dle výzkumu Katedry psychologie Pedagogické fakulty UK a vzdělávací organizace EDUkační LABoratoř je citovým a mentálním vyčerpáním způsobeným dlouhodobým stresem z práce ohroženo 61% předškolních pedagogů. U těchto učitelek a učitelů je vysoké riziko, že u nich dojde k plnému rozvinutí syndromu vyhoření. Téměř pětina pedagogů vykazuje střední až závažné projevy vyhoření a byla by u nich vhodná individuální odborná pomoc. Výzkum také odhalil, že vyučující zatěžuje práce s dvouletými dětmi více než práce s dětmi s výraznějším mentálním opožděním či s dětmi s odlišným mateřským jazykem.

učitel ; mateřská škola ; psychická zátěž ; syndrom vyhoření ; výsledek výzkumu ; stres ; přetěžování ; psychologická služba

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474300>

7.

S rodiči, nebo zvlášť? / Šárka Kubcová -- cze

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 25, č. 6 (červen) (2019), s. 36-38.

Článek obsahuje zamyšlení nad problematikou spánku dětí - společně s rodiči, nebo samostatně? V Británii je snaha naučit dítě co nejdříve spát samotné ve vlastním pokoji, bez rodičů. Tuto zažitou společenskou zvyklost narušil názor psychologůky Margot Sunderlandové, která prosazuje tzv. co-sleeping (společné spaní). Poskytuje výsledky studií na toto téma, které potvrzují, že spát do věku pěti let s rodiči v jedné posteli je pro děti tou největší investicí do jejich budoucího života. Zjištění, která Sunderlandová popularizuje, mohou napomoci

vyřešení některých spánkových problémů dětí nebo nalezení souvislostí s problémy v pozdějším věku. Je však nezbytné vzít do úvahy kulturní a sociální odlišnosti v jednotlivých zemích.

dítě ; vývoj dítěte ; pedopsychologie ; spánek ; vztah rodiče-dítě ; rodičovská role ; neurologie ; subjektivní pohoda ; kulturní zázemí ; rodinné prostředí ; sociální adaptace ; sociální percepce ; názor ; Sunderland, Margot ; Sunderland, Margot ; Velká Británie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474203>

8.

Specifika posttraumatické stresové poruchy v dětství a dospívání /

Kocourková J., Koutek J. -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česko-slovenská pediatrie : časopis České a Slovenské pediatrické společnosti -- ISSN 0069-2328 -- Roč. 74, č. 4 (červenec) (2019), s. 216-219.

Diagnostika i terapie posttraumatické stresové poruchy je zejména u menších dětí komplikovaná v důsledku nezralosti dítěte v emoční, kognitivní i vztahové oblasti. V současnosti rozlišují psychiatři posttraumatickou stresovou poruchu jako následek nenadálé jednorázové ohrožující události a komplexní posttraumatickou stresovou poruchu, která je následkem déletrvající opakované traumatizace, k níž dochází ve významném interpersonálním kontextu. V příspěvku jsou popsány typy traumatizace u dětí, charakter klinických následků a základní terapeutické přístupy v péči o traumatizované děti.

dítě ; adolescent ; psychiatrie ; psychická zátěž ; stres ; diagnostika ; terapie ; interpersonální vztahy ; posttraumatická stresová porucha ; traumatizované dítě

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474290>

9.

Stres matky opravdu může ovlivnit dítě : se socioložkou Irenou

Štěpaníkovou o obtížnosti vědeckého dokazování, o dětech, které nemusely být nemocné, i o tom jak se vyčerpává imunita / Irena Štěpaníková ; [Autor interview] Martin Ježek -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 32, č. 184 (10.-11.VIII.) (2019), s. 22/VI.

Článek seznamuje s výsledky longitudinální studie ELSPAC, která si dlouhodobě všímala těhotenství a fyzického i psychického zdraví dítěte. V Čechách se do studie zapojila města Brno a Znojmo. Dotazovaná psychologka a socioložka se zaměřila na stresové životní situace, kterým musely těhotné ženy čelit, a na následný zdravotní stav jejich dětí. Sledovala nemocnost sedmiletých dětí, jejichž matky byly v těhotenství vystaveny dlouhodobějšímu stresu, a konstatuje, že tyto děti jsou náchylnější k infekcím. Zkoumala dále psychický stav dospívajících ve věku 11 až 15 let a zjistila, že adolescenti, jejichž matky se v těhotenství potýkaly se stresem, mají často sklon k depresím i jiným duševním poruchám.

těhotenství ; zdraví ; dítě ; adolescent ; matka ; longitudinální výzkum ; výsledek výzkumu ; pedopsychologie ; psycholog ; sociolog ; nemoc ; duševní nemoc ; psychická zátěž ; stres ; infekční nemoc ; deprese ; věk ; působení ; Brno (Česko) ; Znojmo (Česko) ; věk 7 ; věk 11-15

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474288>

10.

The Theme of Religion in School Environment, Discussion with Teachers and Students / Lenka Gulová -- eng

In: Czech-Polish historical and pedagogical journal : journal of the Faculty of Education of Masaryk University Brno -- ISSN 1803-6546 -- Roč. 10, č. 2 (2018), s. 17-37.

Článek otevírá diskusi k přítomnosti spirituality ve školním prostředí a předkládá výsledky analýzy dat získaných během kvalitativního výzkumu zaměřeného na to, jak učitelé i žáci českých škol vnímají situaci týkající se hodnot a spirituality ve školním prostředí. Výzkum se snažil nalézt odpovědi na následující otázky: Poskytuje školní prostředí prostor pro duchovní dimenzi? Je důležité duchovní dimenzi ve škole posilovat? Pokud ano, mohla by být škola místem, které je k tématu náboženství neutrální? Bylo vymezeno pět kategorií, které zahrnují různé aspekty spirituality a hodnotové orientace: rozvoj identity, vypořádání se s diverzitou, náboženství ve společnosti, náboženská pluralita ve škole a škola jako sociální systém. Odpovědi byly získány pomocí analýzy diskusí čtyř sledovaných skupin učitelů a žáků.

náboženství ; hodnotový systém ; školní prostředí ; škola ; postoj učitele ; postoj žáka ; výsledek výzkumu ; analýza ; diskuse ; kvalitativní výzkum ; spiritualita

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474408>

11.

Tvůrčí volno pro učitele není dovolená / Věra Kovářová ; [Autor interview]
Romana Slaninová -- cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 27, č. 24 (2019), s. 3.

Rozhovor s poslankyní sněmovny Věrou Kovářovou (STAN) o tzv. tvůrčím volnu pro učitele. Podle ní zlepšení podmínek pro práci učitelů neznamena jen snahu o zvýšení jejich platů, ale také o nalezení způsobu, jak dodat kantorům sil a motivaci. Roční tvůrčí volno by mělo sloužit pro vlastní vzdělávání nebo pro tvůrčí činnost, a to vždy po deseti odučených letech. V zahraničí se jedná o jeden z nejlepších prostředků, jak zabránit syndromu vyhoření. Učitel, který bude o volno žádat, předloží návrh svého ročního vzdělávání, specifikaci toho, čemu se chce věnovat, a po jeho skončení by měl předložit potvrzení o absolvování.

učitel ; pedagogické povolání ; pracovní podmínky učitelů ; studijní volno ; motivace ; psychika ; syndrom vyhoření ; psychická zátěž ; další vzdělávání učitelů

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474462>

12.

V kurzu je těsnější vazba na podniky : odborné školy ale poukazují na zrádná úskalí duálního systému / Petr Husník -- cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 122, č. 26 (2019), s. 4-6.

Článek je věnován duálnímu systému. Většina středních odborných škol spolupracuje s firmami. Od roku 2017 je profesní příprava s prvky duálního systému daná zákonem. Praktickou přípravu vede instruktor, který však není zmiňován v zákonu o pedagogických pracovnících. Menší firmy nemají

personální zajištění k proškolení instruktorů, tak si je část škol proškoluje sama. V rámci duálního vzdělávání by měly firmy zodpovědnost za praktickou výuku učňů. V současné době není jasné, do jaké míry budou prvky duálního systému využity. Stejně jako na Slovensku by mohl fungovat na principu dobrovolnosti.

střední odborná škola ; střední odborné učiliště ; odborné školství ; podnik ; spolupráce ve výchově ; vztah škola-výroba ; duální systém ; profesní příprava ; instruktor ; vzdělávání ; učitel odborného výcviku ; Česko ; dobrovolnost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474127>

13.

Vzdělávejme společně / Daniela Ridlová -- cze

In: Duha : informace o knihách a knihovnách z Moravy -- ISSN 0862-1985 -- Roč. 33, č. 2 (2019), s. 4-7.

Informace o cílech a zaměření regionální krajské kampaně, která byla pod názvem Vzdělávejme společně vyhlášena v listopadu 2018 na Královéhradecké knihovnické konferenci. Cílem kampaně je ukázat veřejnosti, že knihovny již nejsou jen pouhými půjčovnami knih a časopisů, ale mohou být i platným partnerem ve vzdělávání. Nabízejí školám informační lekce, workshopy rozvíjející čtenářskou a mediální gramotnost, pomáhají rozvíjet komunikativní, sociální, personální i občanské kompetence. Autorka se v textu zaměřuje na výčet činností Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové (informační vzdělávání, čtenářská gramotnost, exkurze, aktivity pro seniory, mediální gramotnost, modernizace prostředí knihovny).

vzdělávání ; výchovně vzdělávací cíle ; výchovně vzdělávací proces ; knihovna ; vztah k veřejnosti ; spolupráce ; informační služby ; informatická výchova ; mediální výchova ; sociální působení ; porozumění textu ; exkurze ; Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové ; Vzdělávejme společně ; Hradec Králové ; 2018

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474081>

14.

Zklidněte si hlavu! / Tomáš Rychnovský, Milan Studnička ; [Autor interview] Matyáš Zrno -- cze

In: Psychologie dnes -- ISSN 1212-9607 -- Roč. 25, č. 7-8 (červenec-srpen) (2019), s. 8-13.

Dětství ovlivňuje dospělost a to, jak se chováme, ovlivňuje náš zdravotní stav. Tyto myšlenky vyplývají z rozhovoru s Tomášem Rychnovským (fyzioterapeut) a Milanem Studničkou (psycholog a lektor), kteří společně vedou projekt Dovychovat. Učí rodiče, jak vnímat děti, upozorňují na rozdíly mezi chlapci a děvčaty, ale také jak si zachovat radostné naladění a udržet tělo v pohodě a bez bolesti. Na základě svých vlastních životních zkušeností také napsali společně knihu Každá bolest má svou příčinu. V rozhovoru se také zmiňují o vztazích mezi mužem a ženou, o tom, jaké jsou největší stresory u dospělých a jak komunikovat s dětmi v pubertě.

dítě ; dětství ; rodiče ; dospělost ; rodinný život ; výchova dítěte ; výchovná metoda ; vztah rodiče-dítě ; interpersonální vztahy ; sociální dovednost ; spolupráce ve výchově ; výchovné působení ; gender ; bolest ; nespokojenost ; terapie ; fyzioterapie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474344>

15.

... a neuved' nás v pozměnění / Alexandr Flek -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 32, č. 144 (22.-23.VI.) (2019), s. 24/VI.

Stanoviska teologů včetně vedoucího katedry Nového zákona na ETF UK k novému znění mešních modliteb schváleného papežem Františkem. Autor článku si všímá historie překladu evangelií, zvláště pak modlitby Páně, tzv. Otčenáše. Upozorňuje na rozdíly v řeckém a latinském překladu oproti aramejskému originálu. Součástí článku jsou ukázky části Otčenáše v několika cizích i českých jazykových verzích, mj. úsek z Bible kralické (1613), z českého ekumenického překladu Bible (1979) i z českého překladu Bible21 (2009). Uvedeny jsou také ukázky z alegorické publikace s názvem Parabible (2018).

posvátná kniha ; fakulta ; katedra ; teologie ; postoj ; překlad ; jazykový rozbor ;
cizí jazyk ; čeština ; klasická řečtina ; latina ; komparace ; František, ; František,
; Univerzita Karlova. ; Bible Bible kralická Bible21 Parabile ; aramejščina ;
Nový zákon ; modlitba ; evangelia

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474128>